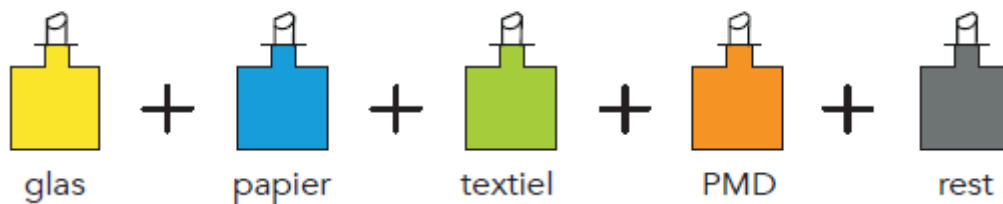

Afvalinzameling in De Pijp: Analyse en Advies

Het Ondergronds Afval Inzamelings-Systeem Scenario 3

- Achterstanden
- Onvolledige invoering
- Direct noodzakelijke maatregelen

2014 is de nul-situatie.

Noodzakelijke faciliteiten voor inzameling van

1. chemisch afval en
2. “klein grof vuil”

Noodzaak voor een afvalsteunpunt in De Pijp
vanwege de ongunstige ligging t.o.v. de Afvalpunten

Amsterdam, De Pijp, 8 mei 2017
Helleen Postma, Ernst Radema

Ambities

In het **Uitvoeringsplan Afval** [verder afgekort tot **UA**] dd 14 juni 2016 –zoals vastgesteld door de gemeenteraad- heeft de gemeente Amsterdam ambities voor de afvalinzameling geformuleerd:

1. Grondstoffen uit afval terugwinnen
2. Inzameling van afval/grondstoffen faciliteren
3. Dienstverlening aan burgers verbeteren

1/ O AIS

Om deze ambities te realiseren heeft Amsterdam gekozen voor het **Scenario 3** binnen het **O**ndergronds **A**fval **I**nzamelings **S**ysteem (O AIS3): bronscheiden in monostroom (1 soort afval per container) mét nascheiden en vergisten van de Organische Natte Fractie.

[Zie UA 31;2 lees als UA blz. 31; kolom 2].

Voor bronscheiding conform O AIS3 zijn 5 soorten containers nodig:

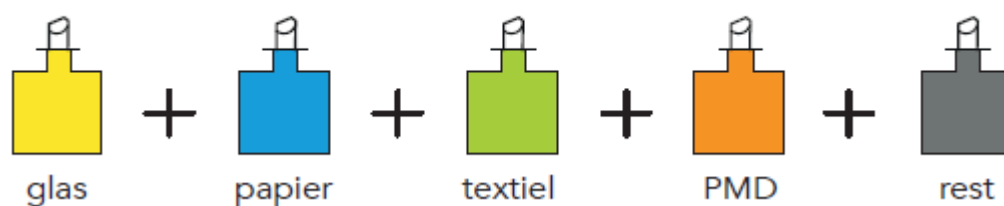
1. Glas
2. Papier
3. Textiel
4. **P**lastic / **M**etaal / **D**rankverpakkingen
5. Restafval

Foto: O AIS Textiel-container (Amsterdam West)

Volgens het zogenaamde 0-scenario zou deze toestand met vijf ondergrondse containers al in 2014 zijn gerealiseerd [UA 28;2]. Om daarna doorontwikkeld te worden naar intensievere bronscheiding conform scenario 3.

2014 is de nul-situatie.

Figuur: De in het UA veronderstelde Nul-situatie van het O AIS in basisjaar 2014.

Stand van Zaken in de (Noord) Pijp

In de (Noord) Pijp worden momenteel -voorjaar 2017- containers voor Restafval geplaatst. Het is de vraag of daarbij de geldende norm van 1 restcontainer op 60 huishoudens [UA 23;2] wordt gehaald of dat het aantal alsnog onvoldoende blijft.

Zeker is dat de containers voor gescheiden inzameling van Glas, Papier, Plastic en Textiel drie jaar na het basisjaar in de (Noord) Pijp nog niet eens geplaatst zijn. Slechts op enkele plaatsen zijn bovengrondse containers aanwezig.

Inhaalslag

Het mag duidelijk zijn dat de situatie in de (Noord) Pijp in 2017 nog bij lange na niet voldoet aan het 0-Scenario 2014 en dramatisch achter loopt op de situatie in de stad en bij de realisatie van ambitie en plannen.

Aanvullend op de huidige plaatsing van de testcontainers is een directe inhaalslag nodig om deze achterstand weg te werken. Indien dit niet gebeurt is de vrees voor bijplaatsing door het ontbreken van noodzakelijke faciliteiten en het ontstaan van vele nieuwe hotspots niet ondenkbeeldig

Maatregelen OAIS

Onder het intensiveren van bronscheiding wordt de mogelijkheid van bovengrondse bijplaatsing van containers genoemd [UA 28;2]. Dit kan in De Pijp direct gerealiseerd worden om capaciteitsgebrek in de inzameling van Glas, Papier en Plastic op te heffen totdat er voldoende ondergrondse containers zijn geplaatst.

Tevens kunnen direct containers met geschikte openingen voor inzameling van o.a. karton (dozen van online bestellingen) en glas voor formaten groter dan en/of afwijkend van een wijnfles, zoals vlak glas (ruiten, spiegels e.d.) worden geplaatst [UA 6;3, 37;2].

Foto: Papiercontainer met grote brievenbusklep geschikt voor kartonnen dozen.

NB: De verhuurinformatie staat op het kleine bordje rechts !

In De Pijp kunnen ook de gewenste pilots met beperkte multistroom inzameling PMD/Textiel en PMD/GFT worden uitgevoerd [UA 31;2, 31;3] omdat dit mes aan twee kanten snijdt in zowel noodzakelijke toename van de huidige capaciteit als in het beoogde leereffect.

NB: **PMD** = Plastic, Metaal, Drankverpakkingen. **GFT**: Groente-, Fruit- en Tuinafval.

2/ Andere soorten afval

Het UA maakt onderscheid tussen fijn huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval en klein chemisch afval, medicijnen en elektrische apparaten [UA 11;1].

Fijn huishoudelijk afval wordt gedefinieerd als afval dat bij huishoudens ontstaat en **in een vuilniszak** past, grof huishoudelijk afval als afval dat bij huishoudens ontstaat en **niét in een vuilniszak** past.

Onder OAIS zal de definitie voor grof huishoudelijk afval aangepast (moeten) worden naar afval dat niét past in de container voor restafval.

Inzameling buiten OAIS3

Opvallend is dat de uitwerking van de afvalinzameling buiten het OAIS3 aanmerkelijk minder uitgewerkt en volledig is, ook op belangrijke punten. Voor afvalsoorten die niet –voldoende- in het UA aan bod komen moeten aanvullende maatregelen worden getroffen.

Chemisch afval

Sinds het opheffen van de Chemokar faciliteert stadsdeel Zuid het inzamelen en/of afvoeren van chemisch afval niet meer.

Weliswaar kan al het afval naar een van de afvalpunten worden gebracht, maar niet verwacht kan worden dat een bewoner van de (Noord) Pijp een tocht van circa 10 kilometer maakt om van een blik verf, een chemische vloeistof of een fles frituurvet af te komen. Wat er wel met chemisch afval gebeurt is een vraag die zorgen baart.

Inzameling Chemisch afval

Voor de inzameling van chemisch afval moet per direct een oplossing komen. Het is onverantwoordelijk dat er door stadsdeel Zuid geen inzamelmogelijkheid wordt geboden.

West kent zogenaamde Blipverts met zeven gescheiden compartimenten voor inzameling van o.a cartridges, batterijen, lampen, cd's/-dvd's, mobiele telefoons, brillen, adapters en alle overige kleine elektrische apparaten, als afstandsbedieningen, elektrische tandenborstels, camera's.

Voor vloeibare chemische stoffen als verf, reinigings- en oplosmiddelen, frituurvet e.d. bieden Blipverts ook geen oplossing.

De Interne gemeente groep is van mening dat er per direct en centraal in de wijk een steunpunt moet komen van de Afvalpunten, waar inwoners chemisch afval kunnen inleveren.

Grof vuil

De definitie van grof als afval dat niet in een vuilniszak / restcontainer past is een slecht werkbare definitie. Met name harde voorwerpen van plastic, hout, metaal, die relatief klein zijn en best in een vuilniszak zouden passen maar deze snel kapot zouden maken blijken veelal los op straat terecht te komen. Daar heeft de subgroep talloze voorbeelden van gezien.

Omdat de opening van de restcontainer kleiner is dan een vuilniszak zal er naar verwachting ook meer van dit soort “klein grof vuil” gaan ontstaan.

Inzamelen op Afspraak

De gemeente, .. gaat .. , grofvuil inzamelen op afspraak. De verwachting is dat dit tot minder vervuiling leidt en duurzamer is. Vooraf is immers bekend wat moet worden opgehaald. De dienstverlening verbetert omdat Amsterdammers gewoon kunnen bellen en niet hoeven te wachten tot de dag dat het is toegestaan grof vuil te plaatsen [UA 37;1].

De werkgroep vraagt zich af of dit kan gaan werken. Voor het ophalen van een compleet bankstel of een koelkast zullen bewoners wel een afspraak willen maken. Maar naar de indruk en waarnemingen van de Interne Gemeente groep voelen mensen zich bezwaard om voor klein grof vuil een afspraak te maken om het op te laten halen (als de gemeente dat al zou doen).

Inzameling Klein Grof Vuil

Voor de inzameling van “klein grof vuil” dat niet in de container voor restafval past maar waarvoor het maken van een afspraak overdreven en bezwaarlijk voelt moet ook per direct een oplossing komen.

In Oost zijn plekken gemarkeerd met hekwerk waar bewoners grof vuil kunnen aanbieden. Aanbieden is beperkt tot een vast tijdstip, maar dit is eenvoudig uit te breiden. De plaatsen zijn bekend en eenvoudig te verzorgen door de gemeente door ze in een vaste route af te rijden.

Foto: Plaatsen voor het aanbieden van grof vuil in Oost / Prins Hendrikkade.

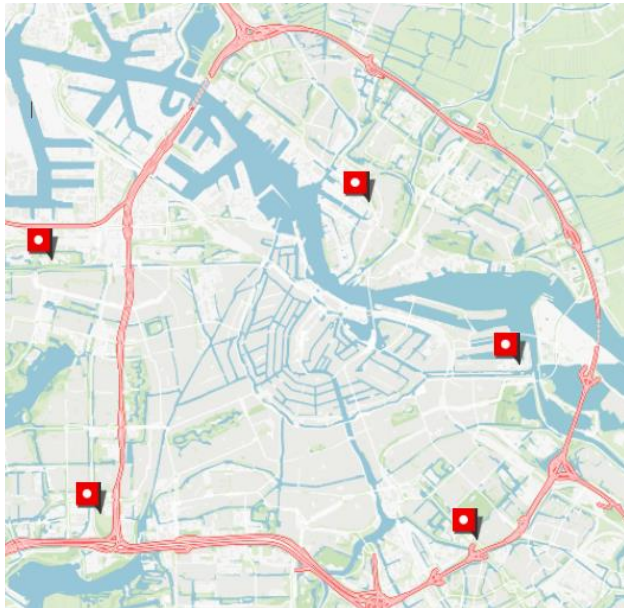
Zuid: Ook hier lijkt een lokaal steunpunt, centraal in de wijk een goede oplossing. Voorwerpen zijn te vervoeren voor bewoners.

3/ Locatie (Noord) Pijp

Voor grofvuil kiest de gemeente, net als in de meeste gemeenten in het land, voor het stimuleren van bewoners om grofvuil zelf weg te brengen naar een afvalpunt [UA 37;1].

De Pijp is gelegen midden in de stad. De afstand tot de Afvalpunten is daardoor groot. Groter dan op enig ander punt in de stad. Dat is ongunstig voor het –kunnen- afvoeren van afval.

www.amsterdam.nl/adressengids/zoeken/?zoeken=true&Zoekenmerk_0_Clt_values=2727

Figuur: KAART met Afvalpunten

Locaal Steun- / Afvalpunt in De Pijp

Om de nadelige ligging van De Pijp t.o.v. de Afvalpunten te compenseren moet er een lokaal Steunpunt worden ingericht waar buurtbewoners hun chemisch afval en klein grof vuil makkelijk weg kunnen brengen.

Dit mes snijdt aan twee kanten omdat het een hiaat in het UA opvult én tegemoet komt aan het probleem met de (on)bereikbaarheid van de Afvalpunten.

Het voorzien in kleine transporthulpmiddelen om afval aan te voeren naar het steunpunt kan dit effect nog versterken.

4/ Winkelstraten en vuilniszakken

De Pijp kenmerkt zich door de aanwezigheid van vier winkelstraten: De Ferdinand Bolstraat, onderdeel van de Rode Loper, de Van Woustraat, de Ceintuurbaan en de Albert Cuypstraat met de dagmarkt. Ook is er de doorgaande oost-west-route over de Ceintuurbaan.

In genoemde straten zal afval niet via OAIS ingezameld worden maar via het aanbieden van afvalzakken op de straat. Deze inzameling moet perfect georganiseerd worden.

(Re)Organisatie van de inzameling

[UA 21;1] Amsterdam wil één klantgerichte organisatie inrichten voor afval. Deze organisatie overstijgt de stadsdeelgrenzen en heeft een eenduidige aansturing, strategie, communicatie- en informatievoorziening.

Het UA stelt verder: UA 21;1}: “Voor een echt schone stad is verregaande samenwerking nodig tussen afvalinzameling, handhaving en reiniging nodig”. Een nadere uitwerking ontbreekt.

Multidisciplinaire teams

Door de subgroep Interne gemeente van Werkgroep De Schone Pijp is in december 2016 al een plan gepresenteerd dat de functionele scheiding tussen de drie genoemde diensten wegneemt door de invoering van multidisciplinaire teams. De subgroep pleit voor uitvoering van het uitgebrachte advies in de organisatie.

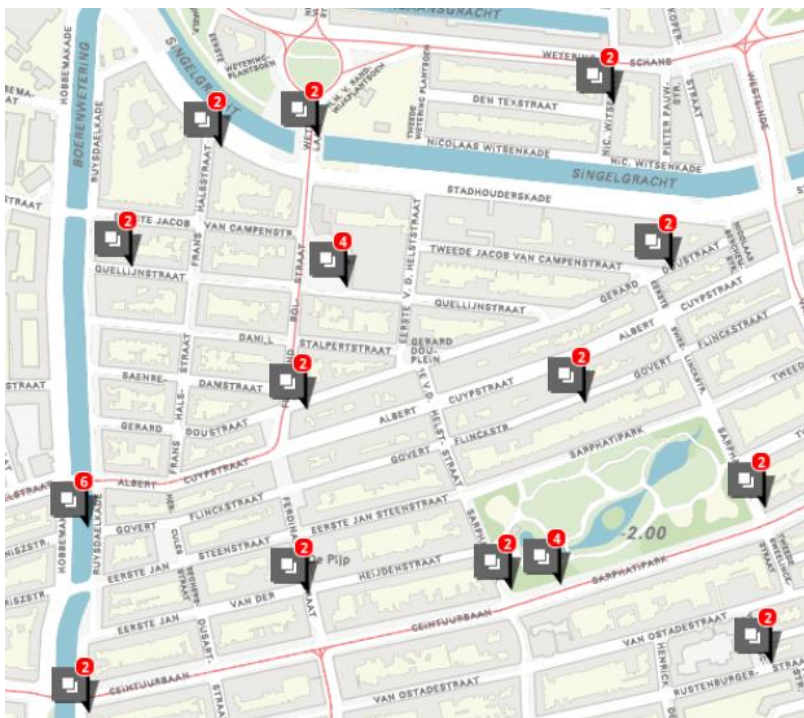
5/ Informatie - Mobiele APP

Het UA stelt dat informatie over afvalinzameling en –scheiden altijd en op een goede manier voor Amsterdammers toegankelijk moet zijn [UA 38;2].

Naar de normen van deze tijd moet die informatie op mobiele apparaten beschikbaar zijn in de vorm van een APP en locatie-specifiek verzorgd kunnen worden.

Een APP zou –minimaal- aan onderstaande eisen moeten voldoen en de volgende mogelijkheden moeten hebben:

- De APP moet informatie verstrekken over organisatie van de afvalinzameling op de positie waar de gebruiker zich bevindt (op basis van GPS).
- De APP moet een kaart kunnen tonen met daarop faciliteiten voor afvalinzameling zoals bijvoorbeeld op kaart.amsterdam.nl/?boundsfilter=52.361551,4.912431,52.351507,4.875356
Zie de afbeelding hierna.: Selecteer in het linker menu de optie Afval en vink dan de gewenste soort container aan
- De APP moet de kortste weg naar een gewenste container of afgiftepunt aangeven

Figuur : Kaart met Afvalcontainers

6/ Integrale aanpak

De Subgroep Interne Gemeente van de Werkgroep de Schone Pijp is van mening dat slechts een integrale aanpak van het afvalprobleem in de Pijp tot een duurzaam schonere buurt kan leiden.

De integrale aanpak moet bestaan uit de hiervoor vermelde ingrediënten:

1. Invoering van OAI Scenario 3 met de norm van 1 container op 100 huishoudens voor Restafval
2. Directe bijplaatsing van bovengrondse containers voor de overige OAI 4 monostromen Glas, Papier, Plastic en Textiel naar de geldende normen tot OAI 3 volledig ondergronds is gerealiseerd.
 - a. Met passende openingen voor kartonnen dozen en groot glas
 - b. Met pilots voor beperkte multistroom inzameling (optie)
3. Inrichting van een lokaal Steun- / Afvalpunt in (de buurt van) De Pijp voor het afgeven / inzamelen van
 - a. Chemisch afval
 - b. “Klein” Grof vuil waarvoor het maken van een afspraak overbodig voelt maar dat niet in een vuilniszak / restcontainer past
4. Organisatie van de afvalinzameling in multidisciplinaire teams voor het legen en schoon houden van de OAI containerlocaties (handhaven, legen en schoonmaken) én voor de inzameling van afval via aanbieden op straat zoals in de winkel- en doorgaande straten van toepassing blijft.
5. Het introduceren van een APP voor mobiele apparaten die locatie-specifiek informatie verschaft over de wijze van aanbieden en de dichtstbijzijnde containerlocaties inclusief route daar naartoe en/of geldende inzamelschema's.

Ter afsluiting citeren wij een passage uit het Voorwoord van burgemeester Van der Laan bij het Uitvoeringsplan [UA 1;3]:

“Als de gemeente de faciliteiten voor bewoners op orde heeft, kan zij bewoners ook aanspreken op verkeer aanbiedgedrag en op de eigen verantwoordelijkheid voor een schone stad.”

En zo is het. Als eerst de faciliteiten op orde zijn!

Amsterdam, 7 mei 2017

Helleen Postma, Ernst Radema